

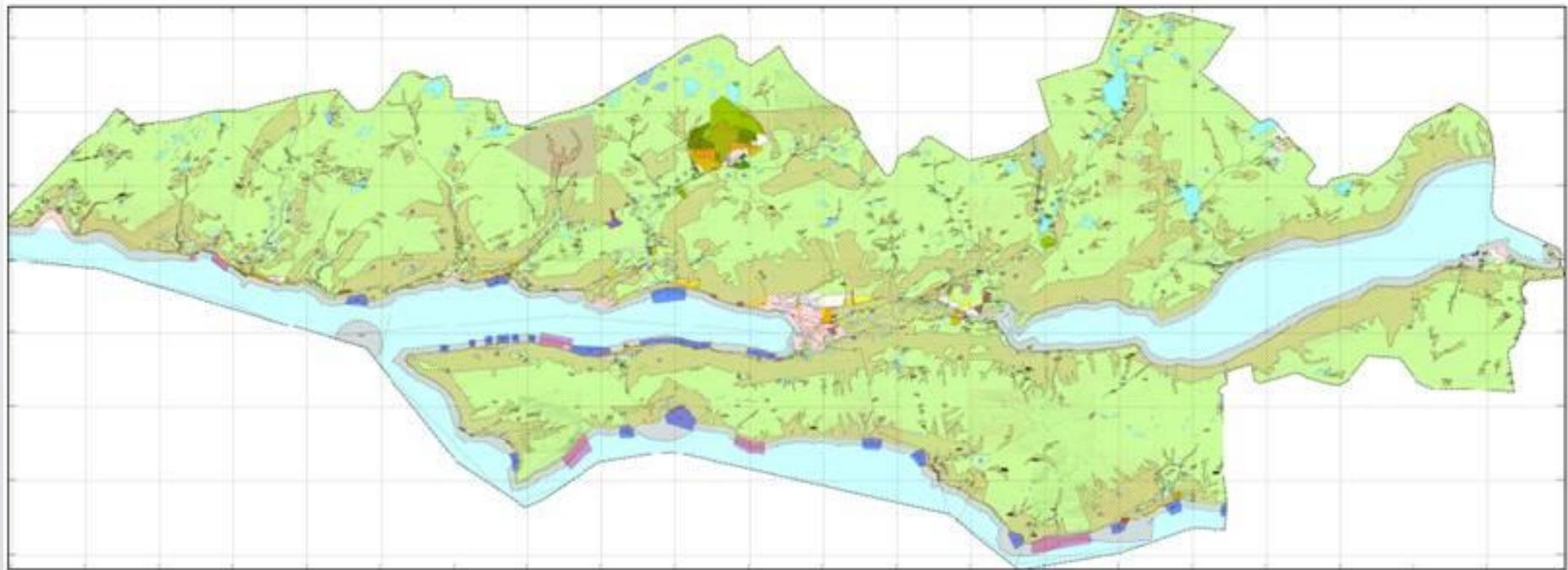
EID KOMMUNE

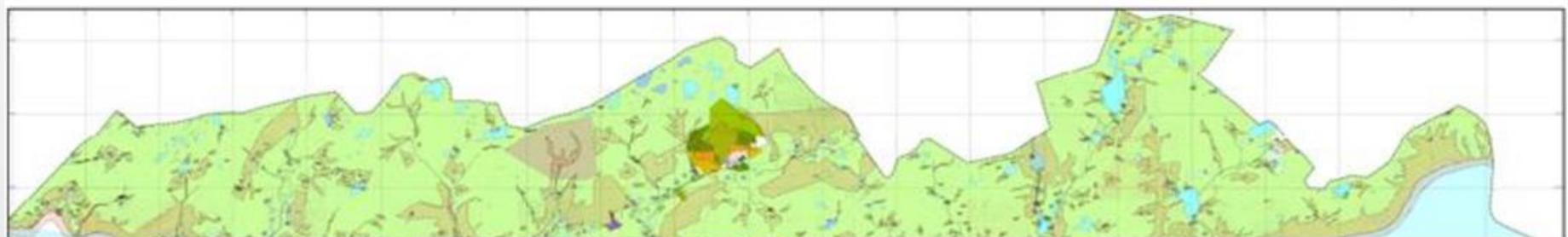
Eid **invite**rer

eid
INVITERER

eid
INVITERER

- ❖ 6064 innbyggjarar ved årsskiftet
- ❖ Ein kommune i vekst med ei indre sentralisering
- ❖ Landbrukskommune – kjerneområda for landbruk viktige
- ❖ Oppteken av å vere ein attraktiv stad å bu, besøke og drive næring

Ingen dødsfall i Eid so langt i 2017

Eidarane må vere friskare enn folk flest. Det er ikke meldt om dødsfall i kommunen så langt i 2017.

Temarettleiar Utbygging i fareområde

«*Det ligg føre ei dokumentasjonsplikt ved utbygging i fareområde.
Dokumentasjonen skal
stadfeste at det er tilstrekkeleg sikkert å tillate bygging ut frå naturfarane.*

...

*Kommunen er ikkje forventa å innhente fagkunnige fråsegener for å ta standpunkt til eventuelle sikringstiltak eller faglege avvegingar i dokumentasjonen som del av byggjesaksbehandlinga. Kommunen skal sjå til at utgreiingane og eventuelle sikringstiltak er tilfredsstillande dokumenterte.
Ansvar for konkrete løysingar og sikringstiltak ligg til dei ansvarlege føretaka.*

Klimatilpassing i Eid kommune

- ❖ Organisasjon og kompetanse
- ❖ Klimatilpassing i planverk
- ❖ Utbyggingsprosjekt

Kritiske tilhøve

- ❖ Kunnskapsgrunnlag
- ❖ Kompetanse og kapasitet
- ❖ Nasjonal støtte og styringssignal
- ❖ Prioritering mellom mål og omsyn
- ❖ Samspel på tvers

NOU Noregs offentlege utgjeilingar 2010: 10

Tilpassing til eit klima i endring

Samfunnet si sårbarheit og behov for tilpassing til konsekvensar av klimaendringane

Kva ansvar har kommunen?

- ❖ Samfunnssikkerhet og beredskap
- ❖ Arealplanlegging
- ❖ Bygningsstyresmakt
- ❖ Naturmiljø og naturfare
- ❖ Byggherre
- ❖ Vatn og avløp
- ❖ Avfall og ureining
- ❖ Helse
- ❖ ++

Ot.prp. nr. 32 (2007-2008)

«Samfunnsutviklingen har medført økt spesialisering og sektorisering. Et karakteristisk trekk ved sektoriseringen er at utviklingen innen ulike områder av forvaltningen foregår forholdsvis upåvirket av hverandre. Mange viktige nye utfordringer er imidlertid sektorovergripende, og krever brede vurderinger og helhetlige løsninger. Miljøproblemene er ett eksempel. Også målet om en mer effektiv organisering av offentlig virksomhet er i seg selv sektorovergripende. Behovet for samarbeidsløsninger på tvers av myndighetsnivåer og profesjoner er stort».

Utfordringar

- kunnskap/kartleggingar
- rettleiarar/standardar
- betre samhandling, internt og eksternt
- politisk legitimitet?

«Hvordan kan vår kommune eller region utvikle seg og stå sterkest mulig for å skape gode vilkår for innbyggerne i en fremtid med langt på veg ukjent og foranderlig klima»

Planstrategi 2016 - 2020

Eid Kommune
Planstrategi 2016-2020

Vurdering av kommunedelplan for energi og klima

Vedteke av Eid kommunestyre, 6. oktober 2016, KS-sak 135/16
Saks nr: 16/2016
Dato: 11.10.2016
Versjon: 1

eid
INVITERER

Vurdering av kommunedelplan for energi og klima

«I førre planstrategiperiode kom ein til den konklusjonen at kommunedelplanen skulle reviderast. Administrasjonen held fast på denne vurderinga. Mykje har skjedd på energi- og klimaområde sidan planen vart vedteken i 2009 og det er behov for å gå gjennom dei strategiske vala og tiltaka på nytt.

Kommunedelplanen må mellom anna bli eit betre styringsverktøy for dei kommunale utbyggingstiltaka og for klimatilpassing, eit tema som ikkje er med i gjeldande plan. Berekraftig utvikling av miljøet er heller ikkje tema i gjeldande plan».

Eid Kommune
Vurdering av planar

Vurdering av kommunedelplan – Hovudplan for vatn 2003 -2008

Vedteke av Eid kommunestyre, 6. oktober 2016, KS-sak 135/16
Saks nr: 16/2016
Dato: 11.10.2016
Versjon: 1

eid
INVITERER

Vurdering av kommunedelplan – Hovudplan for vatn 2003 -2008

«Det har kome nye krav innan dette området sidan denne planen vart vedteken det er difor behov for revisjon, spesielt med tanke på berekraftig utvikling og klimatilpassing. Kommunedelplan hovudplan for vatn bør inngå i ein større plan som handlar om vassforsyning, avlaup- og overvasshandtering. Det vil vere krevjande å revidere planen, revisjonen bør kome i etterkant av revisjon av kommunedelplan for energi og klima, for å følgje opp ytterlegare under dette temaet».

Nordfjordeid sentrum

Meteorologisk institutt - Dagmar:

«I viker og fjorder gav lokal oppstuvning en merkbar økning i vannstanden noen steder. Ut fra opplysninger vi har fått kan vannstanden i Nordfjordeid ha vært omkring 1 m høyere enn i Måløy. Noe av dette kommer av at vinden har presset vannet innover fjorden og opp mot land i fjordbunnen, i tillegg har bølger slått inn over flatt land og gitt et ekstra bidrag. Ut fra effektiv strøklengde og vindhastighet har bølgehøyden i fjorden like utenfor sentrum trolig vært 1,5-2 m, med enkeltbølger på litt over 3 m».

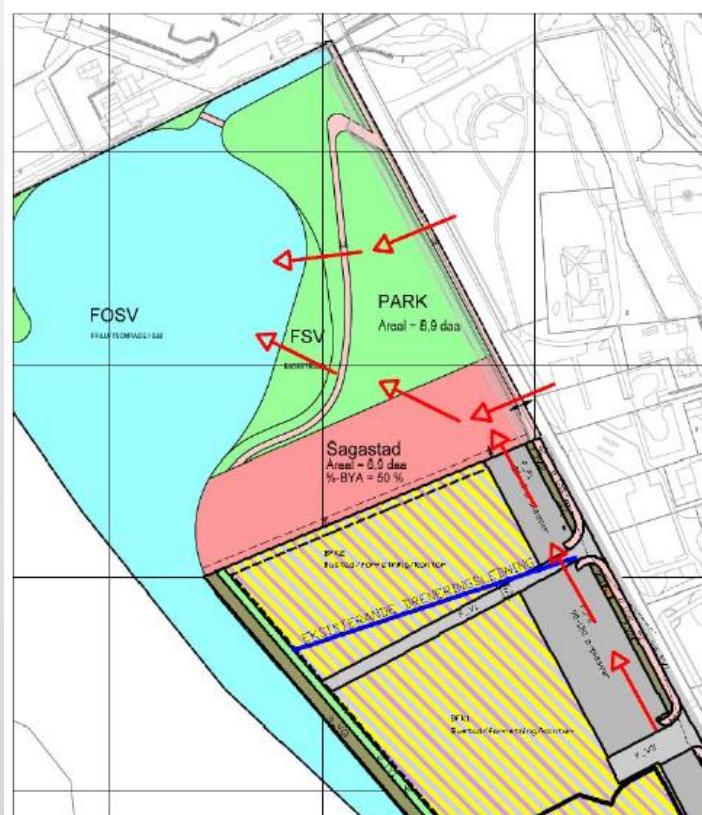
EID KOMMUNE

Detaljreguleringsplan

Utfylling og utbygging i Nordfjordeid sentrum

Figur 12 A Illustrasjon over plan for retur av overflatevatn. Eksisterande drenasjonsledning vist med blå strek.

Tiltak mot stormflo og handtering av overflatevatn:

- ❖ Senking ned mot avlaup på kote 2,20
- ❖ Naturleg avrenning frå fylling og gate mot sjø
- ❖ Stabbesteinlar i sjøfront - opning for retur av overflatevatn
- ❖ Terreng ved park vil ha helling frå Sjøgata mot sjø.

Hogaåsen bustadfelt

«Erfaring frå dei siste åra viser at det i korte periodar kjem mykje nedbør som medfører flaum i elvar og fare for ras- og lausmasseskred. Dei fleste forskarane er einige om at vi no ser starten på ein trend med både aukande temperaturar og nedbør i dei komande tiåra. Klimaendringar vil truleg medføre hyppigare overfløyming i framtida, som resultat av auka nedbørsmengder og ekstremvêr».

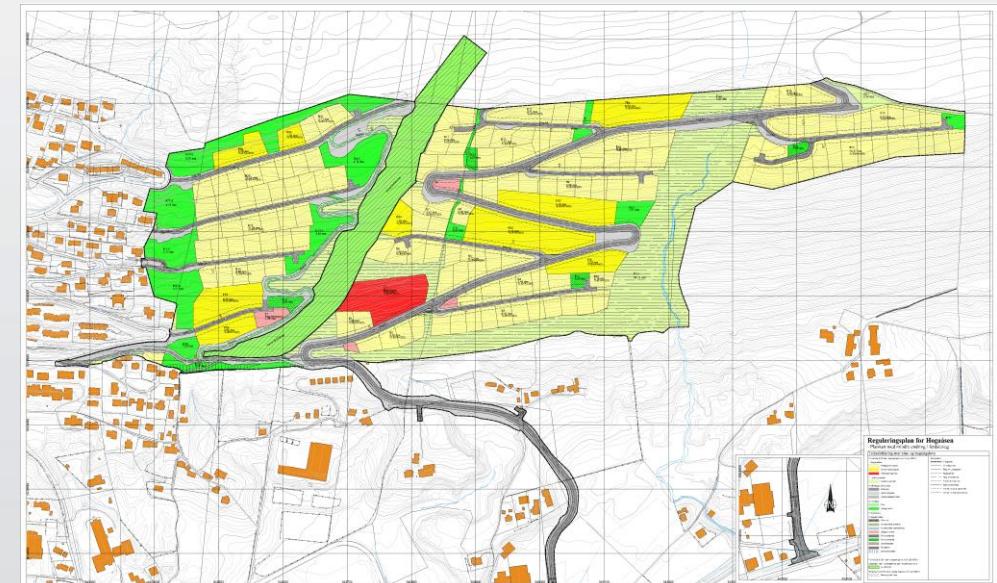
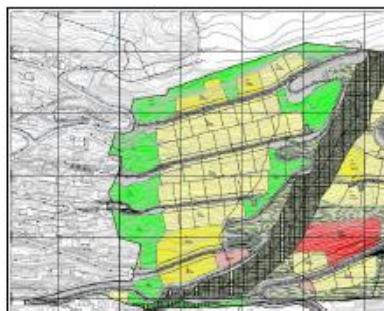

EID KOMMUNE

Forstudie
Hogaåsen boligfelt fornybart energisystem

ZERO

Oppdragsgiver:
Eid Kommune, Einar Hessevik, prosjektleiar
Oppdragstaker:
ReNorway AS, Pieter Koopmans, teknisk direktør

ReNorway AS, 24. mars 2015

RENORWAY®
RENEWABLE ENERGY NORWAY

eid
INVITERER

Bygg for framtida

Bustad med utleigedel

Når en bygg bustad er det også smart å vurdere å bygge med utleigedel. Utleigemarknaden på Eid er god, og det er mange fordeler med en egen utleigedel.

Bustad med utleigedel gav ekstra faste inntekter kvar måned, noko som gjer at du kan stille med høgere sikkerhet til banken. Det sterkeste i Norge er der også potensialet til et lønnsomt investering. Det bygge med en utleigedel tilbyr godt bærekraft og etterskoleplaner til utleigedelen er avgjørende for kva inntekt du kan beregne. Et fåt millonsett vil det kunne finansiere store delar av byggprosjekta.

Har du spørsmål knyttet til bygging - ta gjerne direkte kontakt med Eid kommune v/Roger Oppdal
Kom innom eller ring på tlf. 97 97 642
E-post: roger.oppdal@eid.kommune.no

Bygg for framtida!

Kvifor velje miljøvennlig bustad?

Livskvalitet

Au tiliggje for det globale miljøet gav samtidig også gode vilar for vrt eige og innlemme. God kvalitet gav redusjon av varmeproblemet, god isolering gjennom temperatur og høgre grad av varmekomfort. - Et bærekraftig hus vil samla gje betre livskvalitet og vere ein sunn lelevnare for heile familien!

Komfortabelt, miljøvennleg og lønnsamt

Godt for livet ute - godt for livet inne
Underskolarar og studar bekreftar at passivhus har klare fordeler og bedre innlekkning samstundes med god isolering. Det gav både økt komfort og karane sine opplevelser av innlekkning er positive.

Fordeler med passivhuskonseptet:
• Betre kvalitet: bygningsskrap, vindtettning og utforming av detaljar vil normalt bli betre prosjekta og gje mykje betre resultater.

• Livskvalitet: bærekraftigbygging og særlig passivhus vil selvsagt medføre ein kraftig redusjon av energibruk, og da følgjende drifstilkningar.

• Energisikkerhet: eit hus med veldig lav energibruk vil vere langt borte frå energikrisa, høge energiprisar og klimaendringar. Det gav etterskoleplaner til utleigemarknaden på Eid.

• Det miljøvennlege: Det er mykje mindre påfallande om det er et bærekraftig hus. Det gav etterskoleplaner til utleigemarknaden på Eid.

• Innlekkningsfelslighet: bærekraftigbygging og passivhus har kraftig redusjon av innlekkning, og gje mykje mindre vedlikehald enn et vanleg hus.

Forleiegrunnar til å velje miljøvennlig bustad:

Bærekraftig bustadbygging

Bygg for framtida

A uniforme og bygge eigen bustad er ei spennande oppleveling, og som husbyggjar står ein overfor mange viktige val og vurderinger både i planlegginga og undervegs i byggprosessene.

Vi er i et tid der fokus på miljø og klima står sentralt i alt vi gjør og omgivende med, denne gjeld i sær grad også vår måte å bu og leve på. Det er viktig å vurdere om bygget er bærekraftig og miljøvennlig. I dag kan omrent 40 % av det samla norske klimautslippet påskrivast bygningar. - Det sei seg sjølv at dersom vi skal klare å snu trenden og arbeide for et betre miljø, må vi tenke nytt og handle annles også på dette området.

Fokus på klima og miljø

Eid kommune jobbar no med ein ny kommunedelplan for klima og energi. Utgangspunktet for planen er att ein ønske om å ha et bærekraftig og miljøvennlig byggmiljø. I saker som vederar energi, klima og miljø, er kommunen planar framkra i lokverk og samarbeid med nærområdet. Detta gjeld først og fremst innanfor kommunen sin eige aktivitet, men vi ønsker også å påverke næring og private sektor i kommunen til å gjøre bevisste på klima og miljø.

Tilsk for miljø og energibruk i bustad er aktuell for alle bustadsaggar - og er av dei som skal bygge nytt er det enda større muligheter for å kunne velje helsekapplede, gode og miljørettede leysingar for bustaden.

Vilskjær å hjelpe deg som husbyggjar å smitte klima og energi til andre? Husbyggjarne har også myndigheter beslutta at alle nyttig frå og til ut 01.06.2016 skal nærmest seg passivhusstandard. Dette er ein utrolig god tilbakeføring til teknologi og tekniske løsningar som er viktige for å få et passivhus.

I denne filmen finn du informasjonen om kva de kan seia når det gjeld rettingar, kva det frå starten kan bygge huset ditt mest mogleg energieffektivt, og kva som finst av lyssingar og tilskotsordningar for bygging av energiomnivare hus.

Energikravet til et nytt overgangsperioden til 01.01.2017, denne perioden vil ha et mellomtakke mellom gammel og nye energikrav for at byggesystemet i kommunen skal ha anledning til å tilpasse seg det nye kva.

Byringar som vert oppført etter det nye kva, får betre isolasjon og mykje mindre energibruk. Kva det til energiforbruk er enklere til å tilpasse til oppvarming, varmesystem, elektrisk utstyr og belysning totalt igjen er det.

Gode råd og støtteordningar

Enova Husbanken

Klima og miljø er på høgt på diapordensen. Det er et stort behov for og oppfordring om at den nye generasjonen husbyggjarar tenker nytt og langsiktig i val av leysingar for bustad! Statens m. fl. har definert opprette og tilrettelagd for ordningar som skal hjelpe deg å gjere valgene enklare.

Kvar kan og sakje råd, rettingar og støtte til bygging av energiomnivare hus?

ENVOA SF er eid av Øle+driv energiprogrammet og ble oppretta i 2008 for å drive fram ei miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon, samt bidra til utvikling av energi- og klimateknologi. Detta var hovedsakl gjort gjennom økonomisk støtte og rådgjeving.

Enova jobbar for å skape varige endringar i tilbod og etterpråmd etter effektive og fornybare energi- og klimasolutions, og samarbeider med markedsaktørar og forskarar om offentleg verkemakt for å redusere bruk av energi og auka produksjonen fra fornybare energikilder.

Enova gir tilskot til konsernarrangar, gjeva ein inngang til teknologisk tilskot som er 1/3 av omkombinert freie tilskot som kva for eksempel softvar, varmepumpe, varmesystem, etc. kan det vere godt lønsamt å tilrettelegge for å få tilskot til teknologisk tilskot. Enova sier kva det vert dekt ved kva som finnast i faktura eller kvittering etter at arbeidet er utført.

Denne tilskot til Enova tilskot til:
• Oppgradering av bygningsskrapen (statte inntil 20 000 kr)
• Bygning med varmepumpe (statte inntil 25 000-30 000 kr)
• Loft-varm-varmesystem (statte inntil 20 000-25 000 kr)
• Vasker i varm vann (statte inntil 20 000 kr)

Denne tilskot til Enova tilskot til:
• Vasker i varm vann (statte inntil 20 000 kr)

Energieffektive hus er konstruert for å bruke så lite energi som mogleg og kan delast inn i fire kategoriar: laverenerghus, passivhus, nær nullenerghus og plusenerghus.

Laverenerghus: Begrep sommyntast om bygg som har lavare energibruk enn en byggforskriftsramme (TEK).

Passivhus: Den kan ha veldig komplisert ut, men er det eigentlig ikke. Det tekniske leyningspanelet er basert på kjent og robust teknologi som er tilpassa norske forhold. I Norge er det en teknisk standard (NS 3300) som er tilpassa.

Ett passivhus treng berre éi fjernelag av energien samanlikna med et til å gjennomsette. Bakgrunnen for dette er at det er høgvaletnad til å bruke passivitet slik som i en passivhus.

Varmetaket er senkt til et minimum gjennom ein sandbiles godt isolerte bygningsskrap. Passivsolvarme utnytter på en effektiv måte ved at ein stårre vindaugestasjonar.

Miljøet er viktig for å få et passivhus med dekk av formbare energi-sensorane, solfangar, solceller eller liknande (ikke tilskot).

Passivhus kan byggjast både i tradisjonell stil og modern.

Nær nullenerghus er et passivhus som nyttar aktivitet til å gjennomsette tilsvarende like mykje energi som det totalt har behov for per år.

Nullutslippshus: Et nullutslippshus (nær energibrudd) er en økent energieffektiv bygg som -betal tilskot-klimasatsingsstøtte til byggprosessen sen gjennom byggingen. Det er et teknisk mål om at et bygg skal ha null utslipp av CO₂ fra bygginga fra 2020. Med dette energikravet i TEKO vil nye bygg bli oppsett med 20 prosent meir energieffektiv.

Energikravet til et nytt overgangsperioden til 01.01.2017, denne perioden vil ha et mellomtakke mellom gammel og nye energikrav for at byggesystemet i kommunen skal ha anledning til å tilpasse seg det nye kva.

Byringar som vert oppført etter det nye kva, får betre isolasjon og mykje mindre energibruk. Kva det til energiforbruk er enklere til å tilpasse til oppvarming, varmesystem, elektrisk utstyr og belysning totalt igjen er det.

Husbanken - grunnlinje

Gjennom Husbanken sitt grunnlinje kan du få finansiering til bygging av bustad. Grunnlinje omfattar gjeld til bygging av bustad til privatpersonar i Norge. For å oppnå grunnlinje må prosjekta ha tilfredsstilande måloppnåelse innanfor kvalitetsnormar og universell utforming, miljø og energi. Husbanken kan gi grunnlinje til et prosjekt om det er teknisk tilskot til byggingen. Husbanken kan gi grunnlinje på inntil 80 prosent av prosjektkostnadane eller salpsatsing på sjølede byggingar.

Mer informasjon og råd om Husbanken sitt grunnlinje finn du på www.husbanken.no. Du kan også ringe Husbanken på telefonen 22 65 00. Epost: post@husbanken.no

www.lavenergiprogrammet.no

I Lavenergiprogrammet finn du mykje og mykje informasjon om byggprosessen din. Du kan også ringe og få teknisk råd til byggingen. Husbanken og arkitektar som har kvalifisert seg på prosjektering av passivhus, underverkstader, forsking og rapportar.

Eid kommune: Du er også tilgjengelig til å ta kontakt med Eid kommune for spørsmål. Kom gjerne innom ring eller send ein e-post.

Utbyggingsprosjekt

Hogatunet - kvikkleire og overvatn

«Kort fortalt var utfordringa å bevare skorpe på til dels kvikk leire intakt inntil separasjonsduk med fylling kunne utleggast. Dessutan var byggegrop for teknisk rom på eit lavare nivå noko som kravde eigen pumpe med avrenning til oppsamling før inntak i kulvert mot Eidselva.

Rund godt synleg betongkum på bilete er midlertidig oppsamlings/klarningstank før innslepp på synleg 800 mm kulvert.

Overflatevatnet var som vist på bilete mykje leirhaldig før innslepp på oppsamlingstank.

Etterkontroll på synleg forureining av overflatevatn vart visuelt gjort ved utsleppsgrov i Eidselva»

Utbyggingsprosjekt Klimavennlege omsorgsbustadar

3 millionar kroner i klimasats-støtte frå Miljødirektoratet:

- ❖ *10 nye klimavennlege omsorgsbustader*
- ❖ *Passivhus, i massivtre og med fleire andre miljøtiltak.*
- ❖ *Innovativt og ambisiøst,*
- ❖ *Bidra til lågare klimagassutslepp knytt til materialbruken*
- ❖ *Bidra til å auka kompetansen om prosjektering og oppføring av bygg i massivtre generelt*
- ❖ *Overføringsverdi for kommunar og andre utbyggjare*
- ❖ *bidra til å auka etterspurnaden etter og marknaden for dette.*